

รายงานภาวะสังคม

ภาวะสังคมไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ

ภาวะสังคมไทยไตรมาสแรก ปี 2547

- ◆ **มิติด้านคุณภาพคน** : กำลังแรงงานมีระดับการศึกษาสูงขึ้น ในขณะที่อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยซึ่งเป็นไปตามภาวะเศรษฐกิจไทยที่มีการขยายตัวชะลอลง ประกอบกับเป็นช่วงนอกฤดูกาลเกษตรจึงทำให้มีการจ้างงานภาคเกษตรลดลง ส่วนด้านสุขภาพนั้นคนส่วนหนึ่งยังคงถูกคุกคามด้วยวัณโรคและโรคท้องร่วงอย่างแรงซึ่งเป็นโรคที่ควรเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด
- ◆ **มิติด้านความมั่นคงทางสังคม** : ปัญหาเสพติดลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยเฉพาะการถูกประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของประชาชนยังน่าเป็นห่วง
- ◆ **มิติด้านความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน** : มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยสูง แต่ยังคงถูกเอารัดเอาเปรียบจากการซื้อสินค้าและบริการมากขึ้นทุกวัน
- ◆ **มิติด้านสิ่งแวดล้อม** : ฝุ่นเป็นปัญหามลพิษทางอากาศที่สำคัญและเป็นมูลเหตุทำให้คนเจ็บป่วยด้วยโรกระบบทางเดินหายใจ

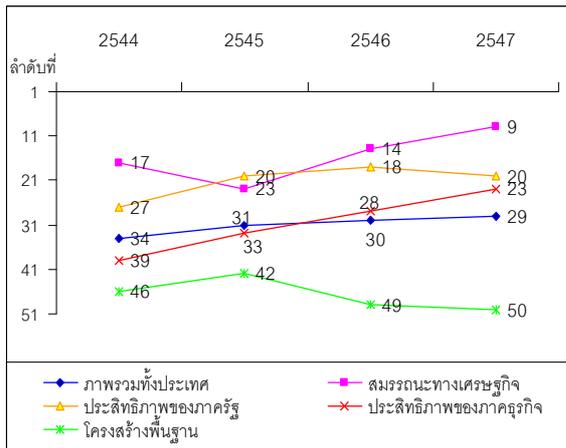
เรื่องเด่นประจำฉบับ

- ◆ ความรุนแรงในสังคมไทย
- ◆ การค้ามนุษย์

ภาวะสังคมไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ

พื้นฐานเศรษฐกิจไทยมีความเข้มแข็ง แต่ยังมีปัญหา ด้านคุณภาพคน

แผนภูมิที่ 1 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย

ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั่วโลก 60 ประเทศ ของ IMD ปี 2547 พบว่าในภาพรวมประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันดีขึ้นอย่างต่อเนื่องนับแต่ปี 2544 เป็นต้นมา คือ เปลี่ยนจากอันดับที่ 34 ในปี 2544 เป็นอันดับที่ 31 30 และ 29 ในปี 2545-2547 ตามลำดับ¹

สำหรับกลุ่มตัวชี้วัดที่ไทยได้รับการจัดอันดับที่สูงขึ้น ได้แก่ ด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจและด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ โดยในปี 2546 อยู่อันดับที่ 14 และ 28 ส่วนปี 2547 เลื่อนขึ้นมามีอันดับที่ 9 และ 23 ตามลำดับ ทั้งนี้โดยพิจารณาจากอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สูง สัดส่วนการส่งออกต่อ GDP ที่เพิ่มขึ้น ผลิตภาพการผลิตโดยรวมเพิ่ม ในขณะที่อัตราการว่างงานต่ำ

ส่วนกลุ่มตัวชี้วัดที่มีอันดับลดลง ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ ซึ่งลดจากอันดับที่ 18 ในปี 2546 เป็นอันดับที่ 20 ในปี 2547 ที่สำคัญ คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐานของไทย (ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างขั้นพื้นฐาน ด้านวิทยาศาสตร์และด้านเทคโนโลยี ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมและด้านการศึกษา) ปรากฏว่าลดต่ำลงมาโดยตลอด คือ จากอันดับที่ 46 ในปี 2544 เป็นอันดับที่ 49 และ ที่ 50 ในปี 2546 และ 2547 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 องค์ประกอบโครงสร้างพื้นฐานและความสามารถในการแข่งขันเทียบกับ 60 ประเทศ

	อันดับที่
ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานโดยรวม	50
โครงสร้างพื้นฐานทั่วไป	41
โครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี	45
โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์	55
สุขภาพและสิ่งแวดล้อม	48
การศึกษา	48

ที่มา : IMD World Competitiveness Yearbook, 2004

โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณภาพของคนและด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการเพิ่มสมรรถนะทางเศรษฐกิจทั้งเศรษฐกิจฐานรากและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขันที่ยั่งยืน ปรากฏว่าในปี 2547 คุณภาพของคนไทยด้านการศึกษา เรียนรู้ และด้านสุขภาพ ถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 48 ในขณะที่ขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และด้านเทคโนโลยีที่มี

¹ องค์ประกอบหลักในการพิจารณาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ประกอบด้วย 1)สมรรถนะทางเศรษฐกิจ 2)ประสิทธิภาพของภาครัฐ 3)ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ 4)โครงสร้างพื้นฐาน

ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคุณภาพของคนก็อยู่ในระดับต่ำ คืออยู่อันดับที่ 55 และที่ 45 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มเอเชีย-แปซิฟิก จำนวน 15 ประเทศแล้ว ปรากฏในปี 2547 ชีตความสามารถของไทยอยู่ในอันดับที่ 10 คือเป็นรองทั้งสิงคโปร์ ออสเตรเลีย ฮองกง ไต้หวัน มาเลเซีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น และจีน ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากคุณภาพของคนและขีดความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นสำคัญ

ไทยลงทุนด้านการศึกษาและสาธารณสุขสูง แต่มีปัญหาด้านคุณภาพ

โดยข้อเท็จจริงที่ผ่านมา ประเทศไทยมีรายจ่ายรวมด้านการศึกษาและสาธารณสุขค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับ GDP และเทียบกับหลายประเทศในกลุ่มเอเชีย-แปซิฟิก และเพิ่มขึ้นโดยตลอด แต่การบริหารจัดการและการกระจายทรัพยากรยังขาดประสิทธิภาพ ทำให้ยังคงมีปัญหาด้านคุณภาพคนและคุณภาพชีวิตของประชาชน

ค่าใช้จ่ายรวมด้านสาธารณสุขของไทย เมื่อเทียบกับ GDP ปรากฏว่าเพิ่มขึ้นโดยตลอด คือจากร้อยละ 3.4 ในปี 2538 เป็นร้อยละ 3.7 ในปี 2543 ซึ่งสูงกว่าสิงคโปร์ มาเลเซีย และเกาหลีใต้ (และในปัจจุบันสูงกว่าร้อยละ 4 เนื่องจากรัฐบาลใช้นโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า) และเมื่อพิจารณาถึงการจัดสรรงบประมาณประจำปีก็เพิ่มในอัตราที่สูง เช่น ปี 2547 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 แต่อย่างไรก็ตาม การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ คือ งบประมาณร้อยละ 47.4 เป็น

หมวดเงินเดือนค่าจ้าง และอีกร้อยละ 38.2 เป็นหมวดค่าก่อสร้างและอุปกรณ์ทางการแพทย์ จึงเหลืองบประมาณสำหรับการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการและการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคค่อนข้างน้อย ประกอบกับคนไทยบางกลุ่ม ยังมีพฤติกรรมด้านสุขภาพและด้านการบริโภคที่ไม่เหมาะสม ทำให้ยังมีปัญหาด้านสุขภาพพลานามัย ทั้งๆ ที่มีการลงทุนด้านสาธารณสุขค่อนข้างสูง

ส่วนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาโดยรวมเมื่อเทียบกับ GDP ก็ปรากฏว่าสูงและเพิ่มขึ้นตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาในปี 2547 คิดเป็นร้อยละ 4.2 ของ GDP ซึ่งสูงกว่าญี่ปุ่น, เกาหลีใต้, จีน และฟิลิปปินส์ (ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 3.6, 3.6, 3.1 และ 2.7 ตามลำดับ) แต่อย่างไรก็ตามงบประมาณส่วนใหญ่อยู่ในหมวดเงินเดือน ค่าจ้าง และหมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ส่วนงบพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษาและการวิจัยและพัฒนา ไม่ถึงร้อยละ 5 ของงบประมาณรายจ่าย ประกอบกับยังมีปัญหาด้านคุณภาพของครู-อาจารย์ กระบวนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ยังไม่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษา ที่ต่ำกว่าเกือบทุกประเทศในเอเชีย-แปซิฟิก ทั้งๆ ที่สัดส่วนครูต่อนักเรียนและระดับการศึกษาของครู-อาจารย์ดีกว่าหลายๆ ประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของคน และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

ภาวะสังคมไทยไตรมาสแรกปี 2547

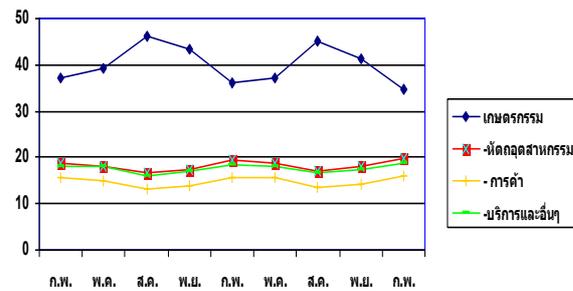
มิติด้านคุณภาพคน

ตารางที่ 3 อัตราการว่างงานทั่วประเทศ และรายภาค

	2545	2546	2547
	ไตรมาส1	ไตรมาส1	ไตรมาส1
ทั่วราชอาณาจักร	2.79	2.30	2.37
กทม.	3.5	2.3	1.2
กลาง	1.46	1.52	1.31
เหนือ	1.61	1.94	2.51
ตะวันออกเฉียงเหนือ	4.42	3.58	3.57
ใต้	2.22	1.23	2.41

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 2 สัดส่วนผู้มีงานทำจำแนกตามอุตสาหกรรม

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 4 สัดส่วนกำลังแรงงานจำแนกตามระดับการศึกษา

	2545	2546	2547
	ไตรมาส1	ไตรมาส1	ไตรมาส1
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	64.4	63	61.8
มัธยมต้น	13.2	13.6	14
มัธยมปลาย	6.6	7.4	7.8
อาชีวศึกษา	3.4	3.4	3.2
วิชาชีพชั้นสูง	3.9	4	3.9
มหาวิทยาลัย	8.5	8.7	9.4

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

จากการที่การลงทุนนอกภาคเกษตร และอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวมขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เป็นผลทำให้การจ้างงานนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.3 ซึ่งสูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3 ในระยะเดียวกันของปี 2546 ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการจัดหางานในประเทศที่มีการบรรจุงานเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 174.5 จากระยะเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา และสอดคล้องกับข้อมูลการประกันตน ณ สิ้นเดือนมีนาคม 2547 ซึ่งมีจำนวน 7.56 ล้านคน เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 8 โดยเฉพาะในสาขาอุตสาหกรรมยานยนต์ คอมพิวเตอร์ การผลิตโลหะขั้นพื้นฐาน

อย่างไรก็ตาม จากการที่เกิดปัญหาภัยแล้ง และใช้วันหยุด ทำให้การจ้างงานในภาคเกษตร (ที่มีแรงงานมากที่สุด) ลดลงถึงร้อยละ 1.5 เทียบกับปีที่แล้วที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 นอกจากนี้ ในไตรมาสแรกของปี 2547 มีแรงงานใหม่เข้าสู่ตลาดแรงงานเพิ่มขึ้นมาก คือเพิ่มร้อยละ 2.9 (เทียบกับระยะเดียวกันของปีที่แล้วที่เพิ่มร้อยละ 1.4) ประกอบกับปัญหาคุณภาพแรงงานไม่ตรงกับความต้องการของตลาด ทำให้ไม่สามารถดูดซับแรงงานทั้งหมดได้ ส่งผลทำให้อัตราการว่างงานในไตรมาสแรกของปี 2547 คิดเป็นร้อยละ 2.37 คือ สูงกว่าร้อยละ 2.30 ของปีที่ผ่านมาเล็กน้อย ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในช่วงที่ราคาน้ำมันเพิ่มขึ้นและสภาพการณ์ภาคใต้อย่างคงมีอยู่

แรงงานไทยมีระดับการศึกษาสูงขึ้น

ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2547 พบว่า แรงงานที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าลดลงจากร้อยละ 63.0 เป็นร้อยละ 61.8 ในขณะที่แรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้นและมัธยมปลายเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.6 และ 7.4 เป็นร้อยละ 14 และ 7.8 ตามลำดับในช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการที่นักเรียนเรียนต่อในระดับมัธยมและอุดมศึกษามากขึ้น

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของผู้ว่างงาน ในไตรมาสที่ 1 ปี 2547 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับวิชาชีพ

ตารางที่ 5 อัตราการว่างงานจำแนกตามระดับการศึกษา

	2545	2546	2547
	ไตรมาส1	ไตรมาส1	ไตรมาส1
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	2.37	1.84	1.67
มัธยมต้น	3.56	3.33	3.48
มัธยมปลาย	3.32	3.42	3.82
อาชีวศึกษา	3.84	1.98	1.77
วิชาชีพชั้นสูง	3.76	2.76	5.37
มหาวิทยาลัย	3.56	2.96	3.14

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร
สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 6 ผู้ที่ทำงานต่ำกว่าระดับ(ผู้ที่ทำงานต่ำกว่า 35 ชั่วโมง และพร้อมที่จะทำงานเพิ่ม)

	ไตรมาส1/45	ไตรมาส1/46	ไตรมาส1/47
ผู้ทำงานต่ำกว่าระดับ(พันคน)	864	678	840

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร
สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ชั้นสูง (ปวส.) มีอัตราการว่างงานร้อยละ 5.37 ซึ่งสูงที่สุด รองมาได้แก่ ผู้จบมหาวิทยาลัย ร้อยละ 3.14 และเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 1 ปี 2546 อัตราการว่างงานผู้ที่มีการศึกษาระดับ ปวส. เพิ่มขึ้นร้อยละ 94.6 และผู้ที่มีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.1 ทั้งนี้ เป็นเพราะมีผู้สำเร็จการศึกษาเข้าสู่ตลาดมากขึ้น และคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

นอกจากนี้ ยังมีแรงงานไทยที่ทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพหรือยังมีการทำงานต่ำกว่าระดับ(ทำงานต่ำกว่า 35 ชั่วโมง) และพร้อมที่จะทำงานเพิ่ม จำนวน 0.84 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 0.16 ล้านคน หรือร้อยละ 23.89

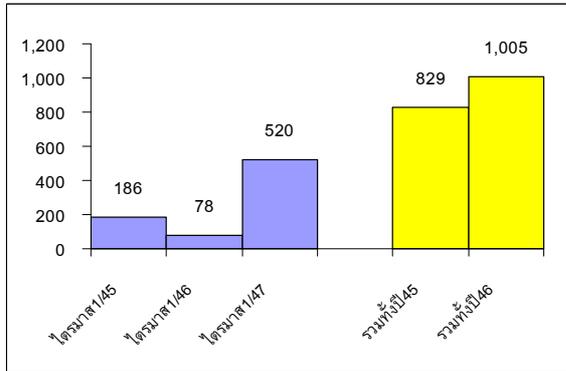
กรุงเทพ ฯ มีการว่างงานลดลงกว่าครึ่ง แต่ภาคใต้การว่างงานเพิ่มขึ้นมาก

สถานการณ์การว่างงานของประเทศ พบว่ามีอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.30 ในไตรมาสที่ 1 ปี 2546 เป็นร้อยละ 2.37 ไตรมาสที่ 1 ปี 2547 มีผู้ว่างงานจำนวน 0.84 ล้านคน เพิ่มขึ้นจำนวน 0.05 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.15 โดยภาคเหนือมีอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.94 เป็นร้อยละ 2.51 เนื่องจากภาคเหนือประกอบการเกษตรเป็นหลักได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง ส่วนภาคใต้มีอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.23 เป็นร้อยละ 2.41 ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขณะที่กรุงเทพมหานครมีอัตราการว่างงานลดลงอย่างมากจากร้อยละ 2.3 เป็นร้อยละ 1.2 ในช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและบริการทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น

คนไทยควรให้ความสำคัญกับการกินอยู่ที่ถูกสุขลักษณะมากขึ้น

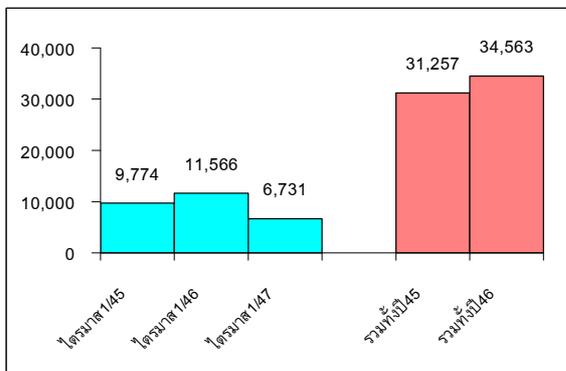
เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ป่วยในโรคที่ต้องเฝ้าระวังอย่างเร่งด่วนพบว่าในช่วงปีที่ผ่านมา โรคอุจจาระร่วงอย่างแรงเป็นโรคที่มีอัตราผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างสูง แม้จะมีจำนวนผู้ป่วยไม่มากก็ตาม โดยในปี 2546 มีผู้ป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงอย่างแรงเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 21.2 เมื่อเทียบกับปี 2545 และเมื่อพิจารณาเป็นรายไตรมาสพบว่าในไตรมาสที่ 1 ปี 2547 มีผู้ป่วย 520 ราย เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ 1 ปี 2546 ซึ่งมีเพียง 78 ราย

แผนภูมิที่ 3 จำนวนผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงอย่างแรง

ที่มา : สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

แผนภูมิที่ 4 จำนวนผู้ป่วยโรคฉี่หนู

ที่มา : สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

(เพิ่มขึ้นร้อยละ 566.7) ซึ่งโดยทั่วไปผู้ป่วยด้วยโรคนี้จะมีจำนวนสูงสุดในไตรมาสที่ 3 ของแต่ละปี สาเหตุหลักของการป่วยเนื่องมาจากปัญหาด้านการสุขาภิบาล และอาหาร เช่น จังหวัดภูเก็ตในช่วง 25 มีนาคม-30 เมษายน 2547 มีผู้ป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงอย่างแรงจำนวน 259 ราย โดยแหล่งโรคน่าจะอยู่ที่โรงงานน้ำแข็ง ซึ่งตรวจพบเชื้อจากกระดานที่ไ้รองน้ำแข็ง น้ำที่ใช้ล้างถัง ประกอบกับการสุขาภิบาลบริเวณก่อสร้างไม่ถูกสุขลักษณะ และจังหวัดภูเก็ตมีแรงงานต่างถิ่นจำนวนมากจึงทำให้โรคแพร่กระจายไปยังพื้นที่ใกล้เคียง

วัณโรค : โรคที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด

โรคติดต่อที่มีแนวโน้มว่าจะกลับมาเป็นปัญหาสาธารณสุขที่ต้องเร่งรัดดำเนินการ คือโรคฉี่หนู เนื่องจากการระบาดของโรคเอดส์ การเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าว และความสำเร็จของผลในการรักษาอยู่ในระดับต่ำ โดยในปี 2546 มีผู้ป่วยวัณโรคเพิ่มขึ้นจากปี 2545 ร้อยละ 10.6 แม้ว่าในไตรมาสที่ 1 ปี 2547 ผู้ป่วยวัณโรคมีแนวโน้มลดลงจากปี 2546 ในช่วงเวลาเดียวกันถึงร้อยละ 41.8 แต่เมื่อเปรียบเทียบผู้ป่วยในไตรมาสที่ 1 ปี 2546 และปี 2545 พบว่ามีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.3 ซึ่งยังต้องเฝ้าระวังและมีมาตรการป้องกันอย่างใกล้ชิด

อย่างไรก็ตาม จากการประเมินผลในระยะ 5 ปีที่ผ่านมาอัตราความสำเร็จของการรักษาวัณโรคเฉลี่ยจะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 70-75 ซึ่งยังต่ำกว่าเป้าหมายที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85) และบางพื้นที่ต่ำมากเพียงร้อยละ 40-50 เท่านั้น ทั้งนี้เพราะผู้ป่วยรับประทานยาไม่ตรงเวลาและไม่ต่อเนื่อง

มิติด้านความมั่นคงทางสังคม

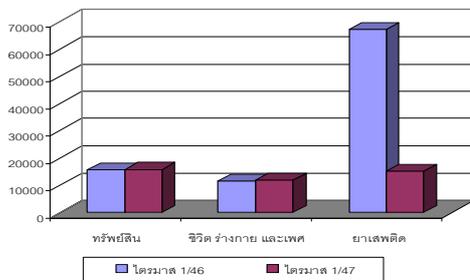
ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนไทยยังน่าเป็นห่วง

แม้ว่าปัญหายาเสพติดจะลดลงอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลพวงจากการที่รัฐมีการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง โดยเฉพาะการปราบปรามกลุ่มผู้ค้าและผู้เสพ ส่งผลให้ในไตรมาสแรกของปี 2547 ปริมาณคดีเกี่ยวกับยาเสพติดมีจำนวนลดลงมากคือเหลือเพียง 15,147 คดี เทียบกับ 67,424 คดีในไตรมาสแรกของปี 2546 หรือลดลงถึงร้อยละ 77.5 อย่างไรก็ตาม ในด้าน

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนนั้น นับว่ายังน่าเป็นห่วงอยู่มาก เนื่องจากปริมาณคดีที่ได้รับแจ้งเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินและการทำร้ายชีวิต ร่างกาย และเพศมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยไตรมาสแรกของปี 2547 มีจำนวนคดีที่ได้รับแจ้งเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินจำนวน 15,784 คดี คดีชีวิต ร่างกายและเพศจำนวน 11,823 คดี เทียบกับไตรมาสแรกของปี 2546 ที่มีจำนวน 15,661 และ 11,583 คดี หรือมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในอัตรา ร้อยละ 0.8 และ 2.5 ตามลำดับ

ทั้งนี้ จากสถิติคดีที่ได้รับแจ้งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เกี่ยวกับคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินและคดีทำร้ายชีวิต ร่างกาย และเพศนั้น มักจะพบว่าในช่วงไตรมาสแรกและไตรมาสสุดท้ายของทุกปี จะมีจำนวนคดีเหล่านี้เพิ่มสูงขึ้นมากเป็นพิเศษ ซึ่งอาจเป็นเพราะในช่วงดังกล่าวเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และมีเทศกาลเฉลิมฉลอง งานประเพณี รวมทั้งช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้พวกมิจฉาชีพ โจร/ผู้ร้ายสบโอกาสที่จะก่อคดี

แผนภูมิที่ 5 เปรียบเทียบสถิติการเกิดอาชญากรรม ไตรมาส 1/2546 กับไตรมาส 1/2547

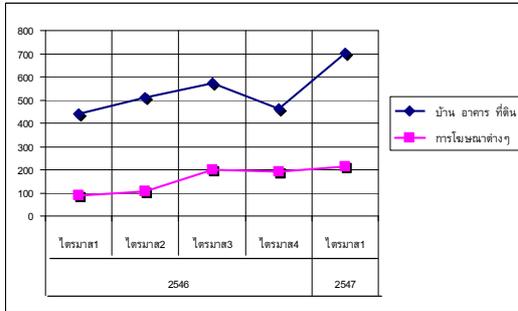
มิติด้านความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน

คนไทยมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยสูง

คนไทยทั้งในเมืองและชนบทมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยสูง โดยตั้งแต่ปี 2533 คนไทยกว่าร้อยละ 90 เป็นเจ้าของ เช่าซื้อ หรือเช่าบ้านอยู่อาศัยของตนเอง ในส่วนของประชากรในชุมชนแออัดซึ่งมีอยู่ 4,860 แห่ง (1.37 คริวเรือนหรือ 6.8 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 27 ของประชากรทั้งประเทศ)² ซึ่ง 1 ใน 3 อยู่ที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่าในทศวรรษที่ผ่านมาความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและคุณภาพชีวิตดีขึ้น เนื่องจาก รัฐบาลได้ใช้มาตรการต่างๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรที่มีรายได้น้อยและที่อยู่ในชุมชนแออัด เช่น โครงการบ้านเอื้ออาทร โครงการบ้านมั่นคงซึ่งมีชุมชนแออัดเป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ก้าวต่อไปคือการรณรงค์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงบางพื้นที่ในเขตเมืองให้หน้าอยู่อาศัยยิ่งขึ้น

² การเคหะแห่งชาติ, การสำรวจชุมชนผู้มีรายได้น้อยทั่วประเทศ, 2543

แผนภูมิที่ 6 เปรียบเทียบสถิติการร้องเรียนไตรมาส1/2546 กับไตรมาส 1/2547

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

การเอาผิดเอาเปรียบจากการซื้อสินค้าและบริการ มีมากขึ้นและมีรูปแบบหลากหลาย

การขยายตัวของเศรษฐกิจทำให้คนไทยมีกำลังซื้อมากขึ้นและการแข่งขันทางการค้าที่รุนแรง อิทธิพลการโฆษณาในสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ได้เข้ามามีบทบาทต่อการตัดสินใจในการซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภค จากสถิติการร้องเรียนของผู้บริโภค พบว่าจำนวนผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการโฆษณาเกินจริงต่างๆในเรื่องคุณภาพ ความปลอดภัยและราคาไม่เป็นธรรมของสินค้าและบริการไตรมาส 1 ปี 2547 เพิ่มขึ้นอย่างมากถึงร้อยละ 140 เทียบกับไตรมาส 1 ปี 2546 (จาก 89 เรื่อง เป็น 214 เรื่อง) รองลงมาได้แก่ บ้าน อาคาร ที่ดินเพิ่มขึ้นเป็น 701 เรื่อง เทียบกับ 438 เรื่อง ในไตรมาสแรกปี 2546 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 60 ส่วนใหญ่เป็นการร้องเรียนในเรื่องที่ผู้ประกอบการธุรกิจไม่ดำเนินการตามที่ได้โฆษณาไว้/ไม่โอนกรรมสิทธิ์ไม่จัดทำสาธารณูปโภค หรือทำไม่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา

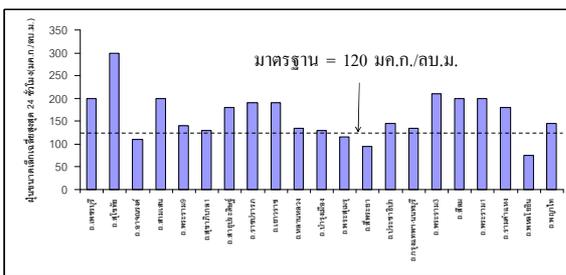
มิติด้านสิ่งแวดล้อม

ฝุ่นเป็นปัญหามลพิษทางอากาศที่สำคัญในทุกพื้นที่

ปัจจุบันคนไทยต้องใช้ชีวิตภายใต้ภาวะอากาศที่มีสารปนเปื้อน เช่น ฝุ่นละออง คิวีน เขม่า สารพิษต่างๆ แหล่งกำเนิดที่สำคัญได้แก่ ยานพาหนะ โรงงานอุตสาหกรรม การก่อสร้าง ฯลฯ และจะทวีความรุนแรงขึ้นหากจำนวนแหล่งกำเนิดมลภาวะเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะแหล่งกำเนิดที่เป็นยานพาหนะต่างๆที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด จากเรื่องร้องทุกข์ด้านมลพิษที่แจ้งมายังกรมควบคุมมลพิษในรอบปี 2545 จะเป็นเรื่องมลพิษทางอากาศและเสียงร้อยละ 78 มลพิษทางน้ำร้อยละ 15 และมลพิษจากสารอันตรายและกากของเสียร้อยละ 7 ซึ่งหากปราศจากมาตรการป้องกันล่วงหน้าก็จะทำให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชนขึ้นได้

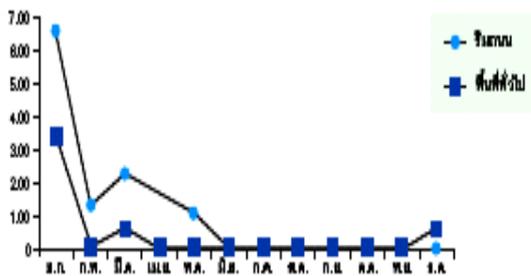
ปัญหาคุณภาพอากาศที่สำคัญขณะนี้อยู่ที่ฝุ่นละอองขนาดเล็กซึ่งมีปริมาณเกินมาตรฐานในหลายพื้นที่ทั้งในกรุงเทพฯและต่างจังหวัดมาตลอดหลายปีทั้งในเขต

แผนภูมิที่ 7 ฝุ่นขนาดเล็กเฉลี่ย 24 ชั่วโมงสูงสุดจากจุดตรวจวัดแบบชั่วคราวใน กทม.

ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ มีนาคม 2546

แผนภูมิที่ 8 ร้อยละของฝุ่นขนาดเล็กที่เกินมาตรฐานใน กรุงเทพมหานคร

ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ มีนาคม 2546

ตารางที่ 7 สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงน้ำดื่มสะอาดจำแนกตามประเภทแหล่งน้ำ

สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงแหล่งน้ำดื่มสะอาด	2533 (%)		2544 (%)	
	เมือง	ชนบท	เมือง	ชนบท
แหล่งน้ำดื่ม				
น้ำดื่มสะอาดทุกแหล่ง	96.5	76.4	97.0	91.0
น้ำประปา	62.8	10.9	37.0	16.7
น้ำฝน	11.6	35.9	15.8	50.8
น้ำดื่มบรรจุขวด	17.4	2.1	39.38	9.2
น้ำบ่อที่ไม่ใช่สาธารณะ	4.8	27.6	4.4	14.3

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สัมภาษณ์ประชากรและเคหะ, 2533, 2543

ที่อยู่อาศัยและริมถนน โดยสมุทรปราการเป็นพื้นที่ที่มีปัญหามากที่สุด โดยตรวจพบฝุ่นขนาดเล็กค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงอยู่ในช่วง 21.0 – 298.6 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร (ค่ามาตรฐาน 120 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร) ในกรุงเทพฯ โดยเฉพาะบริเวณริมถนนจะมีฝุ่นมากประมาณ 12.7 – 263.5 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร ซึ่งส่วนใหญ่จะพบในช่วงฤดูหนาวถึงเดือนเมษายน เนื่องจากอากาศมีสภาพนิ่ง ความกดอากาศสูงทำให้เกิดการสะสมของสารมลพิษ ส่วนจังหวัดอื่นที่มีปัญหามากเช่นกัน คือ ลำปาง สระบุรีสำหรับสารมลพิษอื่นๆ ได้แก่ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ไนโตรเจนไดออกไซด์และคาร์บอนมอนอกไซด์ ยังมีปริมาณอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

ระดับฝุ่นละอองที่สูงกว่ามาตรฐานซึ่งกำหนดไว้จะก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพของคน เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ ซึ่งปัจจุบันเป็นโรคที่มีอัตราการป่วยสูงสุดของผู้ป่วยนอกตั้งแต่ปี 2526 จนถึงปัจจุบัน (ปี 2545 มีอัตรา 444.7 ต่อประชากรพันคน) นอกจากนี้ฝุ่นยังมีผลต่อความปลอดภัยในการขับขี่เนื่องจากทำให้เกิดอุบัติเหตุ และมีผลจากการศึกษาวิจัยสรุปว่ารัฐบาลจะประหยัดค่าใช้จ่ายได้ประมาณ 65,000-175,000 ล้านบาท ถ้าสามารถลดระดับฝุ่นละอองลงได้ 20 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร (บริษัทแฮกเลอร์เบลล์ซีเออร์วิส, 2541)

คนไทยส่วนใหญ่มีน้ำสะอาดดื่ม

สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงน้ำดื่มสะอาดมีแนวโน้มดีขึ้นทั้งในเขตเมืองและชนบท โดยเฉพาะเขตชนบทเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากร้อยละ 76 เป็น 91 แต่คนไทยที่ดื่มน้ำประปายังมีสัดส่วนน้อยโดยเฉพาะในเขตชนบทคนร้อยละ 50 ยังนิยมใช้น้ำฝน จากการสำรวจพบว่าน้ำประปาในกรุงเทพฯ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานแต่น้ำประปาต่างจังหวัดที่มีคุณภาพทางกายภาพ (เช่น รสและสี) ตามเกณฑ์มีเพียงร้อยละ 68 และมีคุณภาพตามเกณฑ์ปริมาณการปนเปื้อนแบคทีเรียร้อยละ 87³

³ กรมอนามัย, “การประเมินคุณภาพน้ำและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย 2545”

ข้อมูลจากองค์กรเอกชนที่ดำเนินการในการให้การช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงในสังคม พบว่า

- มีเด็กและสตรีถูกละเมิดสิทธิเพิ่มขึ้นจากจำนวน 142 คน (มกราคม-เมษายน 2545) เป็น 256 คน (พฤษภาคม - สิงหาคม 2545) ซึ่งในจำนวนนี้เป็นเด็กชายที่อายุต่ำกว่า 15 ปี 5 คน โดยเป็นการถูกทำร้ายร่างกายสูงสุด รองลงมาคือ การข่มขืน/อนาจาร⁴
- มีการกระทำทารุณรุนแรงต่อเด็กและสตรีเพิ่มขึ้น จาก 3,516 รายในปี 2541 เป็น 4,435 รายในปี 2545
- การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่างๆ ทั้ง ข่มขืน/อนาจาร ล่อลวง/ค้าประเวณี ทารุณกรรม/กักขัง ปัญหาครอบครัว และอื่นๆ ระหว่างปี 2543 -2547 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก 2,790 รายในปี 2543 เป็น 5,408 รายในปี 2546 และ 1,064 รายในปี 2547(มกราคม-มีนาคม)
- ความรุนแรงในครอบครัวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การกระทำทารุณรุนแรงที่ปรากฏให้เห็นในสังคมเป็นเพียงส่วนน้อย ยังมีอีกมากที่ถูกปิดบัง เนื่องจากมิได้มีการแจ้งความดำเนินคดีหรือไปขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานใด ทั้งนี้เพราะความอับอาย กลัวเสื่อมเสียชื่อเสียงและถูกรังเกียจจากสังคม
- ในปี 2546 ให้คำปรึกษาด้านสังคม 558 กรณี เป็นเรื่องของความรุนแรงในครอบครัว เช่น สามีมีพฤติกรรมอื่นทำร้ายร่างกาย ไม่อุปการะ ความขัดแย้งในครอบครัว และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 55 ของการให้บริการ ให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย 882 กรณี เป็นปัญหาเรื่องความรุนแรงในครอบครัว 609 กรณี แยกเป็น การหย่า อำนาจการปกครองบุตร รับรองบุตร ททรัพย์สินระหว่างสามีภรรยา สามีมักร้ายร่างกาย อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 69 ของการให้บริการ

เดอบอดี้ซีอ็อป (ประเทศไทย) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นและประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในเขตกรุงเทพฯ เมื่อเดือนมกราคม 2547 จำนวน 1,021 ราย (ชาย 30% หญิง 70%) พบว่าร้อยละ 55 เคยพบเห็นหรือมีประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ร้อยละ 47 คิดว่า ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว ไม่ใช่อาชญากรรม ร้อยละ 93 คิดว่าเป็นปัญหาสังคมไทยที่รัฐบาลต้องแก้ไขอย่างจริงจัง⁵

⁴ รายงานเรื่องเด็กและสตรีถูกละเมิดสิทธิจากศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและสตรีของ รพ.กลาง รพ.ตากสิน และวิทยาลัยแพทยศาสตร์ กทม. และวชิรพยาบาล ศูนย์อำนวยการด้านเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส กทม.

⁵ รายงานพิเศษ : แอนนิต้า ร็อคคิตี แพรวปีที่ 25 ฉบับที่ 593

10 พฤษภาคม 2547

สรุป

ภาวะสังคมไทยในไตรมาสที่ 1 เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปีที่ผ่านมา จากการสะท้อนด้วยตัวชี้วัดทั้ง 4 มิติ ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและคุณภาพชีวิตของคนไทย พบว่า แรงงานไทยมีระดับการศึกษาสูงขึ้น แต่อัตราการว่างงานยังเพิ่มขึ้นทุกภาค ยกเว้นกรุงเทพมหานครมีอัตราการว่างงานลดลง และการว่างงานมีอัตราค่อนข้างสูงในผู้สำเร็จวิชาชีพ ระดับสูง (ปวส.) และมหาวิทยาลัย ขณะเดียวกันในกลุ่มผู้มีงานทำยังมีผู้ที่ทำงานต่ำระดับและพร้อมที่จะทำงานเพิ่มขึ้น

มีคนไทยอีกจำนวนไม่น้อยที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวังเร่งด่วนโดยเฉพาะโรคอุจจาระร่วงอย่างแรง ซึ่งมีแนวโน้มเจ็บป่วยเพิ่มขึ้น และโรคฉี่หนูที่เคยลดลงจะกลับมาเป็นปัญหาอีกครั้ง อีกทั้งยังเผชิญกับปัญหามลพิษทางอากาศทั้งในเขตที่อยู่อาศัยและบริเวณริมถนน ส่งผลต่อการป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ

ปัญหายาเสพติดลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินยังน่าเป็นห่วง ผู้บริโภคยังถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ประกอบการมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องคุณภาพ ความปลอดภัย และความไม่เป็นธรรมของราคาสินค้าและบริการ

Hot Issues

ความรุนแรงในสังคมไทย

ปัจจุบัน ข่าวความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยจะเป็นข่าวหนึ่งที่เกิดขึ้นเป็นรายวัน ไม่ว่าจะข่าวอาชญากรรม การยกพวกตีกันของเด็กวัยรุ่น ฆ่าข่มขืน การกระทำทารุณกรรมต่าง ๆ ซึ่งนับวันจะมีรูปแบบและความรุนแรงมากขึ้น โดยส่วนหนึ่งมาจากการเลียนแบบจากสื่อต่าง ๆ ทั้งภาพยนตร์ ทีวี อินเทอร์เน็ต วิดีโอ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และปัญหาสัมพันธภาพในครอบครัว เป็นต้น

เราเข้าใจความหมายของความรุนแรงตรงกันหรือยัง

ความรุนแรงในสังคม (violence) มิได้หมายถึงเฉพาะการทำร้ายร่างกายเท่านั้น แต่หมายถึงพฤติกรรมและการกระทำใด ๆ ที่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ทั้งร่างกาย วาจา จิตใจ ทางเพศ โดยการบังคับขู่เข็ญ ทำร้ายทุบตี เตาะตอ่ย ตลอดจนคุกคาม จำกัดและกีดกันสิทธิเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะและในการดำเนินชีวิตส่วนตัว ซึ่งเป็นผลหรืออาจเป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกาย และจิตใจแก่ผู้ถูกกระทำ⁶

ความรุนแรงเกิดขึ้นได้ในทุกระดับของสังคม ตั้งแต่การกระทำความรุนแรงในครอบครัว ชุมชน สังคม เกิดขึ้นได้ทั้งในโรงเรียน ที่ทำงาน และที่สาธารณะ หรือแม้กระทั่งบ้านสถานที่ที่ควรจะเป็นปลอดภัยที่สุด

วัยรุ่นกับความรุนแรง

สถานการณ์ ปัจจุบันมีปัจจัยเสี่ยงหลายประการที่ทำให้วัยรุ่นนิยมใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัวที่มักจะมีพฤติกรรมรุนแรงซึ่งเด็กอาจรับความรู้สึกนั้นมาโดยไม่รู้ตัว เช่น การทำร้ายกันระหว่างพ่อ แม่ หรือมีการกระทำทารุณกรรมภายในครอบครัวทำให้เกิดความกดดัน การเป็นผู้ติดยาเสพติดหรือสุรา ในช่วงปี 2541-2546 พบว่าจำนวนเด็กที่กระทำความผิดและถูกส่งตัวเข้าสถานพินิจ เฉลี่ยมากกว่า 30,000 คนต่อปี มีอายุตั้งแต่ 7-18 ปี และเกือบร้อยละ 90 เป็นผู้ที่มิใช่ระหว่าง 14-18 ปี

❖ **วัยรุ่นที่ทำผิดส่วนใหญ่ร้อยละ 41.7 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น** รองลงไปร้อยละ 35.2 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และร้อยละ 18.8 มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

❖ **วัยรุ่นทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดน้อยลง แต่ทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายและความสงบ**

ตารางที่ 8 จำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดจำแนกตามอายุและเพศ

	2544	2545	2546	รวมปี 44-46	สัดส่วนเฉลี่ย (%)
อายุต่ำกว่า 14 ปี	1,849	4,496	3,935	10,280	10.9
14 - 18 ปี	29,599	30,789	23,667	84,055	89.1
ระดับการศึกษา					
ไม่มีการศึกษา	511	389	466	1,366	1.5
ประถมศึกษา	11,205	12,526	9,492	33,223	35.2
มัธยมต้น	12,904	14,970	11,450	39,324	41.7
สูงกว่ามัธยมต้น	6,097	6,598	5,053	17,748	18.8
อื่นๆ	731	802	1,141	2,674	2.8
รวมทุกระดับการศึกษา	31,448	35,285	27,602	94,335	100.0

ที่มา : สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

หมายเหตุ : ข้อมูลปี 2546 เป็นข้อมูลเดือนมกราคม-พฤศจิกายน

⁶ ผู้หญิงและเด็ก: *เหยื่อความรุนแรงในครอบครัว*, อรอนงค์ อินทรวิจิตร, นรินทร์ กรินชัย

ตารางที่ 9 จำนวนเด็กและเยาวชนที่ทำผิดจำแนกตาม
ฐานความผิด และการเปลี่ยนแปลง

ฐานความผิด	จำนวน			สัดส่วนเฉลี่ย 44-46	การเปลี่ยนแปลง	
	2544	2545	2546		44/45	45/46
ทรัพย์สิน	7,374	7,949	8,886	25.0	7.8	11.8
ชีวิตและร่างกาย	2,175	3,054	4,843	10.4	43.9	58.6
เพศ	1,026	1,479	1,735	4.4	43.9	17.3
ความสงบ	397	681	1,016	2.2	71.5	49.2
สุขภาพ						
ยาเสพติด	16,563	16,723	5,897	40.5	1.0	-64.7
ให้โทษ						
อาวุธและวัตถุระเบิด	933	1,380	1,957	4.4	47.9	-41.8
อื่น ๆ	2,980	4,019	5,581	13.0	34.9	38.9
รวม	31,448	35,285	29,915	100.0	12.2	-15.2

ที่มา : สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

สุขในสังคมมากขึ้น ความผิดที่เด็กและเยาวชนในสถานพินิจได้ก่อขึ้นนั้นมีหลายกรณี ทั้งเกี่ยวกับทรัพย์สิน ชีวิตและร่างกาย เพศ ความสงบสุข ยาเสพติด อาวุธปืน และวัตถุระเบิด จากข้อมูลจำนวนเด็กและเยาวชนที่ทำผิดจำแนกตามฐานความผิด พบว่าระหว่างปี 2544-2546 เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 40.5 กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ รองลงไปร้อยละ 25.0 ทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และร้อยละ 10.4 ทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย แต่เมื่อพิจารณาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและความรุนแรงของปัญหาแล้ว พบว่าเด็กและเยาวชนจะทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษในอัตราที่ลดลงมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งปราบปรามอย่างจริงจัง ส่วนความผิดเกี่ยวกับเพศ ความสงบสุข และเสรีภาพ และอาวุธและวัตถุระเบิดนั้น แม้ยังคงมีอัตราเพิ่มขึ้นแต่เป็นอัตราเพิ่มที่ลดลง ในขณะที่การกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายนั้นมีอัตราการเพิ่มขึ้นมาก โดยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 40.4 ในปี 2544-2545 และร้อยละ 58.6 ในปี 2545-2546

เมื่อพิจารณาเฉพาะกรณีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย พบว่า ในช่วงปี 2544-2546 มีจำนวนเด็กและเยาวชนทำผิดรวม 10,072 คน โดยเป็นการทำความผิดกรณีทำร้ายและพยายามทำร้ายผู้อื่นมากที่สุดถึง 4,910 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 51.3 รองลงไปคือ พยายามฆ่าผู้อื่นร้อยละ 18.6 และเมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา พบว่าเด็กและเยาวชนที่ทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย กรณีฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาและไม่เจตนา พยายามฆ่าผู้อื่นทำร้ายและพยายามทำร้ายผู้อื่น และมีการฆ่าตัวต้งตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ยังคงมีการเปลี่ยนแปลงในอัตราที่เพิ่มขึ้นสูงมากคือเฉลี่ยประมาณร้อยละ 48-68 ในปี 2545-2546

❖ **เพื่อนมีส่วนทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดมากที่สุด** เมื่อพิจารณาการกระทำผิดจำแนกตามสาเหตุ พบว่า ในช่วงปี 2541-2546 เหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดมากที่สุดมาจากการคบเพื่อนถึงร้อยละ 44.6 รองลงไปคือสภาพครอบครัวร้อยละ 19.2 ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ตารางที่ 10 จำนวนเด็กและเยาวชนที่ทำผิด กรณีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย และการเปลี่ยนแปลง

กรณี	จำนวน			สัดส่วนเฉลี่ย 44-46	การเปลี่ยนแปลง	
	2544	2545	2546		44/45	45/46
ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	181	242	363	8.2	33.7	50.0
ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา	33	19	32	0.9	-42.4	68.4
พยายามฆ่าผู้อื่น	426	547	808	18.6	28.4	47.7
ประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นบาดเจ็บ/ตาย	286	384	466	11.9	34.3	21.4
ซุลมุดต่อผู้เป็นเหตุให้ผู้อื่นบาดเจ็บ/ตาย	69	131	102	3.2	89.9	-22.1
ทำร้ายและพยายามทำร้ายผู้อื่น	1,116	1,527	2,267	51.3	36.8	48.5
มั่วสุมตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ทำให้ทั้งลูก	63	199	304	5.9	215.9	52.8
	1	5	4	0.1	400.0	-20.0
รวม	2,175	3,054	4,346	100.0	12.2	-21.8

ที่มา : สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

หมายเหตุ ข้อมูลปี 2546 เป็นข้อมูลเดือน มกราคม-พฤศจิกายน

ตารางที่ 11 จำนวนเด็กและเยาวชนที่ทำผิด จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิด

สาเหตุ	จำนวนรวม 2541-2546 (ราย)	สัดส่วนเฉลี่ย 41-46 (%)
สภาพครอบครัว	39,558	19.2
การคบเพื่อน	91,752	44.6
สภาพฐานะทางเศรษฐกิจ	21,228	10.3
ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์	25,539	12.4
อื่นๆ	27,557	13.4
รวม	205,634	100.0

ที่มา : สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

หมายเหตุ ข้อมูลปี 2546 เป็นข้อมูลเดือน มกราคม-พฤศจิกายน

ร้อยละ 12.4 ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของสวนดุสิตโพล ที่ได้ทำการสำรวจข้อมูลโดยการสอบถามนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ครู/อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 1,492 คน ในเขต กทม. ในช่วงวันที่ 18-19 สิงหาคม 2545 เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษา ระบุว่า สาเหตุหลักที่ทำให้นักเรียนทะเลาะวิวาทกันนั้นเกิดจากความคึกคะนอง ตามเพื่อนหรือเพื่อนชวน ถึงร้อยละ 30.5 รองลงไปคือการมีค่านิยมที่ผิดและรักสถาบันร้อยละ 26.6

ความรุนแรงของสื่ออิเล็กทรอนิกส์และภาวะการติดเกมหรือเว็บไซต์ของเด็ก

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์และโลกอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทกับเยาวชนมากขึ้นทุกขณะไม่ว่าจะในด้านของการเรียนรู้หรือการหาความบันเทิงเชิงระดมย์ประเด็นสำคัญคือโลกของอินเทอร์เน็ตเป็นโลกใหม่ที่ไร้ขอบเขต และการกำกับดูแล การท่องเน็ตจึงมีได้ทั้งคุณอนันต์และโทษมหันต์จากเว็บที่มีหลากหลายทั้งดีและไม่ดี ผู้ปกครองหลายคนยังไม่เข้าใจถึงอันตรายที่แฝงอยู่ในอินเทอร์เน็ตไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ที่เด็กอาจเปิดเข้าไปเจอโดยบังเอิญขณะกำลังค้นหาข้อมูล หรือคนร้ายที่แฝงมาในรูปของเพื่อน "chat" ที่ทำให้เด็กไวใจจนสามารถหลอกล่อเด็กไปทำร้าย นอกจากนี้เด็กยังอาจพบเจอข้อความที่มีเนื้อหาแฝงด้วยความรุนแรงหรือลามกอนาจารที่แทรกอยู่ตามโฆษณาต่างๆ และที่สำคัญคือภาวะการ "ติดเน็ต" (internet addiction) หรือการที่เด็กใช้เวลาอยู่หน้าคอมพิวเตอร์เป็นระยะเวลาหลายๆเกินพอดี แทนที่จะออกไปเล่นกับเพื่อนหรือตั้งใจเรียนหนังสือ

เด็กไทยรู้จักการค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นสิ่งดี เพราะจะทำให้เด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลและแหล่งความรู้ด้วยตนเอง แต่ยังมีเด็กบางส่วนไม่สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งไหนดี ไม่ดี ข้อมูลจาก NECTEC ระบุว่าเว็บไซต์ที่เด็กและเยาวชนไทยเข้าไปมากที่สุดกว่า 30 เปอร์เซ็นต์ เป็นเว็บไซต์ด้านบันเทิง ขณะที่สัดส่วนการเข้าเว็บไซต์เพื่อการศึกษาามีเพียง 2 เปอร์เซ็นต์ แต่การทำให้เด็กเดินไปถึงสิ่งที่เขาต้องการโดยไม่หลงไปกับสิ่งยั่วยวนนั้น ผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะครอบครัวหรือผู้ปกครองเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การท่องเว็บของเด็กๆ เป็นการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์

ภัยที่มากับโลกอินเทอร์เน็ตต่อเด็ก มีหลายรูปแบบ ได้แก่

*** เกมส์รุนแรง**

ปัจจุบันบริษัทผลิตซอฟต์แวร์ ต่างแข่งขันกันออกแบบเกมส์คอมพิวเตอร์ให้ตื่นตาตื่นใจและสามารถดึงดูดเด็กให้ติดเกมอย่างงอมแงม เนื่องจากเกมส์มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น นักจิตวิทยาได้ชี้ให้เห็นผลกระทบของเกมส์ที่รุนแรงเต็มไปด้วยการต่อสู้ทำร้ายกันที่มีต่อเด็กหลายประการ เช่น เด็กจะเห็นความรุนแรงในสังคมเป็นเรื่องปกติ การใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาเป็นเรื่องที่ยอมรับได้ และเด็กมีแนวโน้มที่จะคิดว่าปัญหาทุกปัญหาเป็นเรื่องที่แก้ได้ง่ายและเร็วด้วยการใช้ความรุนแรงโดยไม่ต้องอาศัยความอดทนในการแก้ปัญหา เด็กจะชินกับการมองปัญหาเป็นดำ-ขาว ถูก-ผิด ชนะ-แพ้ มากกว่าการประนีประนอมหรือการพบกันครึ่งทาง เด็กมีแนวโน้มจะมองโลกในแง่ร้ายมากขึ้น

*** การล่อลวงผ่านอินเทอร์เน็ต**

ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเปิดเผยสถิติคดีข่มขืนโดยผู้เสียหายถูกล่อลวงผ่านอินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและยากต่อการแก้ไขหรือควบคุม เนื่องจากตำรวจไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบได้แม้ว่าจะมีการประกาศเตือนหรือให้ความรู้กับเยาวชนอยู่เสมอก็ตาม โดยเฉพาะในปัจจุบันมีเว็บไซต์หาเพื่อนคุยและหาคู่นอนน้อยกว่า 10 เว็บไซต์ นอกจากนั้นยังมีกรณีการหลอกลวงซื้อขายสินค้าบนโลกอินเทอร์เน็ต ซึ่งยังไม่มีกรรวบรวมตัวเลขการปล้นทรัพย์จากกรณีซื้อขายออนไลน์ในประเทศไทยว่ามีจำนวนทั้งหมดเท่าไร

ผลกระทบทางสังคมและจิตวิทยา ของการใช้อินเทอร์เน็ตในบ้านพบว่าผู้ใช้เวลา 2-3 ชั่วโมงต่อหนึ่งสัปดาห์ในการเล่นอินเทอร์เน็ตจะมีโอกาสเป็นโรคหุดหู่และรู้สึกโดดเดี่ยวมากกว่าคนปกติ ซึ่งความรู้สึกหุดหู่และโดดเดี่ยววัดจากการรับรู้ตนเองของบุคคล นักวิจัยพบว่าการใช้อินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยเป็นเวลา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์จะนำไปสู่การเพิ่มระดับความหุดหู่และความรู้สึกโดดเดี่ยวราวร้อยละ 1 และยิ่งใช้เวลากับอินเทอร์เน็ตมากขึ้นเท่าใดปัญหาสัมพันธภาพกับผู้อื่นจะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น

แนวทางการแก้ปัญหา

การหยาบคายประเด็นเหล่านี้ขึ้นมาก็เพื่อที่จะชี้ให้เห็นว่าการกระทำ ความรุนแรงในสังคมไทยมีแนวโน้มรุนแรงและมีรูปแบบของปัญหาที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะความรุนแรงของสื่อและภาวะการติดเกมส์คอมพิวเตอร์/เว็บไซต์ของเด็ก นับว่าเป็นอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่หน่วยงานของรัฐก็ยังคงตามไม่ทัน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน มูลนิธิ สถาบันการศึกษาและผู้ปกครอง จะต้องร่วมกันในการค้นหามาตรการ และกลไกใหม่ๆ เพื่อที่จะดูแล สอดส่องมิให้ปัญหาเหล่านี้ลุกลาม รุนแรง รวมทั้งจะต้องให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวังปัญหาอย่างจริงจังและต่อเนื่องให้มากยิ่งขึ้น โดย

ครอบครัว

พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ต้องมีเวลาในการอบรมสั่งสอน และเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด ทั้งในเรื่องของพฤติกรรม และการคบเพื่อน

ภาครัฐ/กฎหมาย

❖ รัฐและหน่วยงานภาครัฐจะต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จริงจัง และต่อเนื่อง มีใช้ต้นตัวเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นเท่านั้น

❖ มีระบบกลไกและองค์กรดูแลความปลอดภัยในอินเทอร์เน็ตเพื่อตรวจสอบเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่มีส่วนกระตุ้นให้เกิดการกระทำที่รุนแรง สื่อลามก/เว็บลามกผิดกฎหมายหรืออาชญากรรมไซเบอร์อื่นๆ

❖ ควรมีกฎหมายที่จะดูแล ป้องกัน ควบคุมเกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออกมารองรับ

สื่อมวลชน

❖ ควรมีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ควรนำเสนอสิ่งที่จะก่อให้เกิดการกระทำ ความรุนแรง

❖ จะต้องช่วยส่งเสริม สนับสนุน สร้างกระแสสังคมให้เกิดความเข้มแข็งในสถาบันครอบครัว และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีขึ้น

สังคม/องค์กรเอกชน

❖ สร้างค่านิยม ทศนคติ ให้ตระหนักว่าปัญหาครอบครัวเป็นปัญหาสังคม

❖ ควรเข้ามา มีบทบาทในการตรวจสอบสื่อต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น

การค้ำมนุษย์ : การกลับมาของทาสในยุคโลกาภิวัตน์

การค้ำมนุษย์ หมายถึง การจัดหา การขนส่ง การย้าย การจัดให้อยู่ในพื้นที่พักพิง หรือรับมนุษย์ไว้ด้วยวิธีการข่มขู่ คุกคามหรือใช้กำลัง หรือด้วยการบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว ด้วยการล่อลวง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจที่เหนือกว่าหรือจากความอ่อนแอของผู้ถูกระทำ หรือมีการให้หรือรับค่าตอบแทนเป็นเงินหรือประโยชน์อย่างอื่น เพื่อให้ได้ความยินยอมของมนุษย์หนึ่ง ผู้มีอำนาจเหนือกว่าอีกมนุษย์หนึ่ง เพื่อนำเอามนุษย์ผู้ถูกระทำไปแสวงหาประโยชน์ที่มีชอบ รวมถึงการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางกามรมย์ ในรูปแบบอื่น การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การเอาลงเป็นทาสหรือกระทำอื่นใดในลักษณะเดียวกัน การจ้องจําหรือการแยกอวัยวะของร่างกาย : UN Convention Against Transnational Organized Crime, Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, especially Women and Children

การค้ำมนุษย์ มีมาแต่ครั้งโบราณที่มีการซื้อขายมนุษย์กันอย่างเปิดเผยหรือที่เรียกกันว่าการค้าทาสในประเทศไทยเองก็เคยมีทาสซึ่งมีอยู่หลายประเภท เช่น ลูกทาส ทาสเชลย ฯลฯ แต่ในปัจจุบันกลุ่มคนที่เรียกว่าทาสในทางกฎหมายไม่มีอีกต่อไปแล้ว ประเทศที่เคยมีทาสต่างก็ผ่านเหตุการณ์การเลิกทาสมาแล้วทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตามในโลกปัจจุบันแม้จะไม่มีกลุ่มคนที่เรียกว่าทาส แต่มนุษย์ก็ยังคงถูกนำมาเป็นสินค้า ถูกนำมาซื้อขายเป็นการค้าทาสในรูปแบบใหม่ที่ใช้เงินใช้ประโยชน์หลอกล่อ จูงใจ **คนจำนวนเจ็ดแสนถึงหนึ่งล้านคนทั่วโลกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ในแต่ละปีและส่วนใหญ่ร้อยละ 90 เป็นผู้หญิง** ธุรกิจนี้แม้จะผิดทั้งกฎหมาย ศีลธรรม และเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง แต่กลับมีการเติบโตอย่างรวดเร็วเนื่องจากเป็นธุรกิจที่ทำรายได้สูงในขณะที่มีต้นทุนต่ำ กล่าวกันว่าเม็ดเงินที่เกิดจากการค้ามนุษย์นั้นสูงเป็นอันดับสองรองจากการค้ายาเสพติด

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้ำมนุษย์

ความเจริญในยุคโลกาภิวัตน์ ที่โลกอยู่ในภาวะไร้พรมแดนเป็นส่วนสนับสนุนให้ธุรกิจการค้ามนุษย์ทำได้อย่างกว้างขวางและยากต่อการป้องกันปราบปราม และสามารถขยายตัวเป็นกระบวนกรขององค์กรข้ามชาติที่มีเครือข่ายสลับซับซ้อน

สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคม การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของประชากรโดยเฉพาะคนยากจนเพื่อแสวงหาโอกาสในการสร้างรายได้เป็นช่องทางให้บุคคล กลุ่ม องค์กรที่ไม่ประสงค์ดีฉวยโอกาสล่อลวงเหยื่อสู่การค้ามนุษย์ ซึ่งในส่วนนี้ปัญหาทางเศรษฐกิจน่าจะเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลให้ต้องเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ทั้งโดยความยินยอมหรือถูกบังคับ กระแสบริโภคนิยมและวัตถุนิยม ติดยาเสพติด อบายมุข มีปัญหาทางครอบครัว และที่สำคัญการที่เหยื่อหรือบิดา มารดา ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการหลอกลวงหรือกระบวนกรการค้ามนุษย์

ความต้องการใช้แรงงานผิดกฎหมายและบริการทางเพศยังมีอยู่ ยังมีนายจ้างที่ต้องการแรงงานราคาถูก ไม่จำเป็นต้องมีฝีมือ เช่น งานในธุรกิจบริการต่างๆ แรงงานเหล่านี้มักถูกเอาเปรียบ ถูกใช้งานหนัก และอาจถูกนายจ้างทำร้ายร่างกายหรือล่วงละเมิดทางเพศด้วย ขณะที่ธุรกิจบริการทางเพศก็ยังคงเป็นที่ต้องการของผู้ซื้อบริการซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศชายที่ขาดจิตสำนึกของการใช้ชีวิตครอบครัวที่เหมาะสม รวมทั้งพวกที่มีปัญหาทางจิตหรือมีความเชื่อผิดๆ

ประเทศไทยกับปัญหาการค้ามนุษย์

ประเทศไทยถูกมองว่ามีการกระทำผิดในเรื่องการค้ามนุษย์อยู่มาก โดยเป็นทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทางของการค้ามนุษย์ ไทยเป็นประเทศต้นทางที่มีขบวนการส่งหญิงไทยไปขายบริการในต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น บาหลีเรน ฯลฯ ซึ่งมีทั้งที่ไปโดยสมัครใจ และถูกล่อลวงผ่านทางโฆษณารับสมัครงาน ในปี 2540 มีหญิงไทยถูกจับที่ประเทศญี่ปุ่นข้อหากระทำผิดกฎหมายการป้องกันการค้าประเวณี 371 คน และในปี 2546 หญิงไทย 82 คน ถูกคุมขังในบาหลีเรนข้อหาการค้าประเวณี

ไทยเป็นประเทศทางผ่านสำหรับคนจีนที่ต้องการลักลอบเดินทางไปยุโรปและสหรัฐอเมริกา และคนแขกที่ใช้ไทยเป็นทางผ่านไปออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ไทยเป็นประเทศปลายทางสำหรับหญิงและเด็กต่างชาติจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า ยูนนาน ลาว ฯลฯ ประมาณการว่าทุกๆปีจะมีหญิงพม่า 10,000 คนถูกส่งมาทำงานในสถานบริการทางเพศในไทย

มุมมองของสหรัฐฯ สถานทูตสหรัฐฯในประเทศต่างๆ จะจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศนั้น ๆ และจัดอันดับชั้นไว้ 3 อันดับ อันดับชั้นที่ 1 เป็นประเทศที่รัฐบาลมีความพยายามอย่างเต็มที่ในการจัดการกับปัญหาการค้ามนุษย์ได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำที่สหรัฐฯ กำหนด อันดับชั้นที่ 2 รัฐบาลได้มีความพยายามอย่างเห็นได้ชัดในการปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำแต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ส่วนอันดับชั้นที่ 3 รัฐบาลยังไม่มี ความพยายามในการแก้ไขปัญหา

อย่างไรก็ตาม ในปี 2546 ประเทศไทย ถูกจัดอยู่ในอันดับชั้นที่ 2 โดยได้รับการยอมรับ เชื่อมถือในเรื่องการมีกฎหมาย และการคุ้มครอง ผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ดี แต่มีข้อเสียเกี่ยวกับการ บังคับใช้กฎหมาย

สถานการณ์

เนื่องจากการค้ามนุษย์เป็นธุรกิจที่ผิด กฎหมายจึงเป็นการยากที่จะรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน ตัวเลขที่ปรากฏส่วนใหญ่เป็นการประมาณการของ แหล่งต่างๆซึ่งมักจะมีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการสำรวจหรือการตรวจจับและปราบปราม สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการมีอยู่หรือการขยายตัว ของการค้ามนุษย์

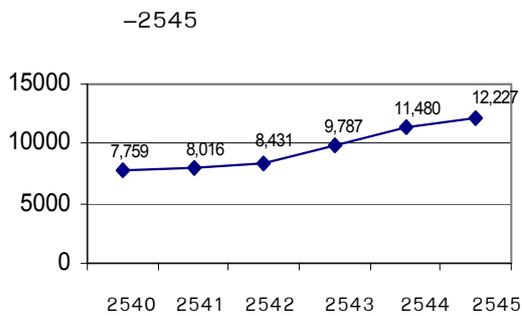
จำนวนสถานบริการที่เป็นจุดเสี่ยงของการ เกิดธุรกิจการค้ามนุษย์ยังคงเพิ่มขึ้น จาก 7,759 แห่งในปี 2540 เป็น 12,227 แห่งในปี 2545

จำนวนเหยื่อของการค้ามนุษย์ยังมีมากขึ้น จากการสำรวจข้อมูลผู้ให้บริการทางเพศทั่วประเทศใน ปี 2544 มีจำนวน 75,045 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2540 ซึ่งมี 64,886 คน

การค้าหญิงและเด็กข้ามชาติก็เป็นปัญหาที่ รุนแรงเช่นกัน ในช่วงตุลาคม 2546 ถึง กุมภาพันธ์ 2547 มีหญิงไทยที่ถูกส่งตัวกลับประเทศจำนวน 112 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 72 มาจากภาคเหนือ (ร้อยละ 39) และ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 33) โดยในภาคเหนือ ร้อยละ 51 มาจากจังหวัดเชียงราย สำหรับเหยื่อ การค้ามนุษย์ที่เป็นต่างชาติ ตั้งแต่ปี 2542 ถึงปัจจุบัน สถานแรกรับ/สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพและ สถานสงเคราะห์ ให้การดูแลหญิงและเด็กต่างชาติ ที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์เป็นจำนวน 1,695 คน

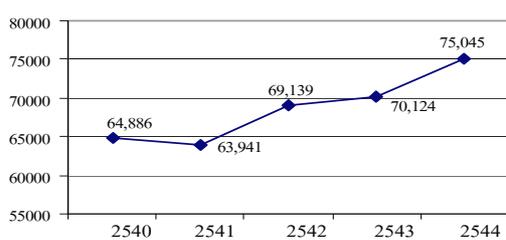
ในส่วนของผู้ค้ามนุษย์ที่ส่วนใหญ่ถูกแก๊งค์ค้า มนุษย์หลอกลวงมาใช้แรงงานหรือบังคับให้ขอทานก็ยิ่ง ถูกตรวจพบอยู่เป็นระยะๆ ในปี 2545 ผู้ค้ามนุษย์ 56 คน ถูกจับบนรถไฟจากอรัญประเทศมายังกรุงเทพฯ

แผนภูมิที่ 9 จำนวนสถานบริการ 25 ประเภท ปี 2540

ที่มา : กระทรวงสาธารณสุข

แผนภูมิที่ 10 จำนวนผู้ให้บริการทางเพศ ปี 2540 - 2544

ที่มา : กระทรวงสาธารณสุข

126 คนถูกจับในโรงงานก่อสร้างหรือชอทาน และ 266 คนถูกตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจับกุมได้ และในเดือนมีนาคม 2547 ไทยได้ส่งชาวกัมพูชาที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย 236 คนกลับประเทศ ในจำนวนนี้ 142 คนเป็นเด็กอายุ 1 เดือนถึง 10 ปี

ตารางที่ 12 การปราบปรามการค้าประเวณีของ สตช.
ปี 2539 - 2543

รายการ	ราย
เจ้าของช่อง	519
ผู้เป็นธุระจัดหา	1,032
ผู้ใช้บายนั่งล้อมชมชื่นใจ	93
ผู้ค้าประเวณี	243
ผู้เตร็ดเตร่ค้าประเวณี	2,149
คนต่างด้าวค้าประเวณี	100
ช่วยเหลือเด็ก	41
ติดต่อ ชักชวน ครอบครอง	1,260
มั่วสุมในสถานค้าประเวณี	679

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ในด้านการปราบปราม จับกุมเครือข่ายการค้ามนุษย์ ในปี 2546 สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จับกุมเครือข่ายการค้ามนุษย์ในประเทศ 4 เครือข่ายผู้ต้องหา 28 คน มีพื้นที่ต้นทางในต่างประเทศ คือ พม่าและลาว และพื้นที่ต้นทางในประเทศบริเวณภาคตะวันออก และภาคกลาง สำหรับพื้นที่ปลายทางอยู่ที่กรุงเทพมหานคร นครปฐม ชลบุรี และกระบี่ และจับกุมเครือข่ายที่โยกย้ายไปต่างประเทศ 30 เครือข่าย ผู้ต้องหา 74 คน มีพื้นที่ปลายทางที่ประเทศเดนมาร์ก ฮองกง ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย มาเลเซีย และบาหลีเรน โดยพื้นที่ต้นทางส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย

นอกจากนี้ข้อมูลการปราบปรามการค้าประเวณีในปี 2539 -2543 ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติแสดงให้เห็นถึงจำนวน บุคคลต่างๆในกระบวนการค้ามนุษย์ส่วนหนึ่งที่ถูกจับกุมได้ในขณะที่อีกจำนวนมากที่ยังมีไม่สามารถตรวจพบหรือโยกย้ายไปถึง

การดำเนินงานของประเทศไทยในการแก้ไขปัญหา

• ระดับนานาชาติ

ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาและพิธีสารที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์หลายฉบับ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก อนุสัญญาสหประชาชาติต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร พิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ รวมทั้งการจัดประชุมสัมมนาในระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง

• การดำเนินงานภายในประเทศ

รัฐบาลโดยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีความพยายามในการแก้ไขปัญหาค่ามุษย์ โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ เช่น

- ❖ การปรับปรุงและออกกฎหมายใหม่ให้สอดคล้องกับพันธะสัญญาที่ให้ไว้ในระดับนานาชาติและสถานการณ์การค้ามนุษย์ในปัจจุบัน

- ❖ กำหนดให้การกระทำที่เป็นลักษณะการค้ามนุษย์อยู่ในกลุ่มอาชญากรรม 15 ประเภทที่จะต้องดำเนินการปราบปราม

- ❖ นโยบายการปฏิบัติต่อเหยื่อการค้ามนุษย์ในฐานะผู้เสียหายที่ต้องให้การดูแลและพึงได้รับความช่วยเหลือ

- ❖ การฝึกอบรมทักษะต่างๆ แก่ผู้หญิงและเด็กกลุ่มเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์

- ❖ จัดทำบันทึกข้อตกลง เรื่องแนวทางการปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานกรณีการค้าหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์

- ❖ จัดทำนโยบาย แผนระดับชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหาค่าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติ

- ❖ จัดตั้งกลไกการดำเนินงาน เช่น คณะอนุกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาค่าเด็กและหญิง กลไกการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ เช่น กระทรวงพัฒนาสังคมฯ งานพิทักษ์เด็ก เยาวชนและสตรีในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น

บทสรุป

การค้ามนุษย์นอกจากจะเป็นปัญหาของชาติแล้วยังมีผลกระทบต่อประชาคมโลกที่ต้องร่วมกันแก้ไข ความยากจนและการแสวงหาโอกาสที่ดีให้ชีวิตเป็นปัจจัยที่ทำให้คนจำนวนมากต้องตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

ปัจจุบันสังคมมีความตระหนักในปัญหานี้มากขึ้นแต่ยังมีอุปสรรคในทางปฏิบัติอยู่หลายประการ เช่น

- ❖ ปัญหาการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในประเทศและประเทศต้นทาง

- ❖ การบังคับใช้กฎหมาย

- ❖ การขาดข้อมูลที่สมบูรณ์เพื่อใช้วิเคราะห์สถานการณ์ให้ถูกต้องและสามารถเข้าไปแก้ไขปัญหาได้ครบวงจรอย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการป้องกัน ปราบปราม การช่วยเหลือ พันฟูเหยื่อการค้ามนุษย์

การแก้ไขปัญหาก็ให้หมดไปเป็นเรื่องยากแต่ก็มีความเป็นไปได้หากทุกภาคส่วนของสังคมร่วมมือร่วมใจแก้ไขปัญหาย่างจริงจังต่อเนื่อง

การปราบปรามนอกจากต้องอาศัยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่แล้วยัง ต้องอาศัยสังคมช่วยกันสอดส่องดูแล การป้องกันเป็นแนวทางที่ต้องเร่งดำเนินการซึ่ง **การศึกษานับว่าเป็นอาวุธที่สำคัญที่จะช่วยปกป้องกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะเด็กและสตรีไม่ให้ตกเป็นเหยื่อได้ง่าย และเป็นรากฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนให้มีศักยภาพในการหารายได้ไม่จมปลักอยู่กับความยากจนซึ่งเป็นต้นตอของการก้าวสู่กระบวนการค้ามนุษย์โดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม**

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายไตรมาส)

องค์ประกอบหลัก	2544				2545				2546				2547
	ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	ไตรมาส1
1. คุณภาพของคน													
การมีงานทำ ^{21/}	30,688	30,662	34,147	33,194	31,873	31,976	34,393	33,747	32,814	32,998	34,945	34,501	33,746
- อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	4.25	4.24	2.11	2.40	2.79	2.96	1.75	1.49	2.30	2.73	1.54	1.53	2.32
- อัตราการว่างงานตามระดับการศึกษา (ร้อยละ)													
รวม	4.25	4.24	2.11	2.40	2.79	2.96	1.75	1.49	2.30	2.73	1.54	1.53	2.37
ประถมและต่ำกว่า	4.19	3.91	1.43	1.50	2.37	2.05	0.90	0.88	1.84	1.90	0.77	0.91	1.67
มัธยมต้น	5.12	5.47	3.42	3.68	3.56	3.62	3.05	1.85	3.33	3.70	2.17	2.09	3.48
มัธยมปลาย	5.53	3.92	3.29	3.11	3.32	4.88	3.16	1.49	3.42	3.88	2.26	2.41	3.82
อาชีวศึกษา	3.40	5.72	2.18	4.50	3.84	4.65	3.15	3.56	1.98	3.15	2.23	2.00	1.77
วิชาชีพชั้นสูง	2.72	6.00	5.00	5.82	3.76	7.21	5.08	4.02	2.76	4.06	3.56	3.32	5.37
มหาวิทยาลัย	3.33	3.81	3.41	4.83	3.56	4.56	3.24	3.68	2.96	5.26	4.43	3.34	3.14
- การทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน) ^{22/}	1,061	778	620	887	864	985	505	770	678	660	475	758	840
- สัดส่วนกำลังแรงงานตามระดับการศึกษา (ร้อยละ)													
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ประถมและต่ำกว่า	66.1	65.5	66.0	65.5	64.4	64.0	64.9	64.3	63.0	61.9	63.2	62.6	61.8
มัธยมต้น	12.8	13.3	13.1	13.3	13.2	13.3	13.4	13.7	13.6	14.3	13.8	14.0	14.0
มัธยมปลาย	6.2	6.7	6.3	6.8	6.6	7.2	6.7	6.7	7.4	7.8	7.4	7.5	7.8
อาชีวศึกษา	3.2	3.5	3.3	3.3	3.4	3.3	3.3	3.5	3.4	3.3	3.0	3.3	3.2
วิชาชีพชั้นสูง	3.3	3.3	3.2	3.2	3.9	3.9	3.6	3.6	4.0	3.8	3.8	3.7	3.9
มหาวิทยาลัย	8.3	7.6	8.1	7.9	8.5	8.3	8.1	8.2	8.7	88.9	8.8	8.9	9.4
สุขภาพ													
- จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวังเร่งด่วน (ราย) ^{23/}													
หัด	1,714	1,332	2,435	1,823	4,371	2,306	2,299	1,339	1,871	1,011	869	814	1,165
ไข้กาฬหลังแอ่น	14	20	13	15	9	10	9	6	14	11	14	7	10
ไข้สมองอักเสบ	81	135	113	101	103	124	95	96	85	84	95	63	31
อุจจาระร่วงอย่างแรง	189	373	1,540	686	186	189	351	103	78	131	253	543	520
มือ เท้า และปาก	-	-	-	-	-	-	-	-	3	11	37	195	399
บิด	9,859	12,319	9,621	5,802	8,358	8,819	7,068	5,174	7,070	7,120	5,512	3,774	4,870
นิ่วมอเนี่ย	31,903	29,033	49,246	25,586	35,114	24,732	35,244	27,654	31,535	25,489	47,282	24,302	29,915
ฉี่หนู	595	1,551	5,210	2,861	735	1,200	2,936	1,993	723	904	2,264	1,067	269
พิษสุนัขบ้า	13	5	11	8	9	9	4	7	4	3	3	3	4
2. ความมั่นคงทางสังคม													
หลักประกันทางสังคม													
- เบี้ยประกันภัย (ล้านบาท)					24,146	22,549	22,069	28,604	24,862	25,205	29,658	36,222	9,048 ^{24/}
ประกันชีวิต					20,563	18,739	18,041	23,659	20,083	19,386	24,121	30,232	7,524
อุบัติเหตุ					1,837	1,961	1,996	2,637	2,064	2,081	2,149	2,317	447
สุขภาพ					1,746	1,849	2,032	2,309	2,716	3,738	3,389	3,673	1,078
ความสงบสุขในสังคม													
- สัดส่วนการบาดเจ็บและตายด้วยอุบัติเหตุ	25.1	26.7	24.8	29.0	31.7	35.0	29.7	35.3	-	-	-	-	-
การจราจรทางบก(แสนคน) *													
- สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (แสนคน) ^{25/}	24.6	26.0	27.1	27.2	26.5	27.4	27.5	28.6	25.0	26.4	27.8	27.3	25.1
- สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (แสนคน) ^{25/}	13.6	14.3	13.6	14.8	15.7	15.8	13.8	15.3	18.4	20.6	17.5	20.2	18.8
- สัดส่วนคดียาเสพติด (แสนคน) ^{25/}	103.2	109.5	117.5	105.7	111.2	109.3	110.0	93.6	107.3	35.6	26.2	28.2	24.1
3. ความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน													
การคุ้มครองผู้บริโภค													
- จำนวนเรื่องร้องเรียน (เรื่อง)													
บ้าน อาคาร ที่ดิน						354	585	304	438	511	575	461	701
สินค้าและบริการ						659	547	214	731	807	787	659	563
การโฆษณาต่างๆ						187	82	153	89	106	199	191	214
ผ่านทางสายด่วน 1166/ปรึกษาข้อ กม.								671	5,806	6,250	6,608	4,170	4,550

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายปี)

องค์ประกอบหลัก	2542	2543	2544	2545	2546
1.คุณภาพของคน					
ประชากร					
อัตราส่วนภาวะพึ่งพิง (ร้อยละ) ^{1/}	-	51.70	51.11	50.65	50.31
สัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ) ^{2/}	15.9	14.2	13.1	9.8	-
สุขภาพ ^{3/}					
อัตราการเจ็บป่วย (ต่อประชากร.แสนคน)	1,654.80	1,714.02	1,783.38	1,809.63	-
อัตราป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ (ต่อประชากร.แสนคน)					
- เนื้องอกร้าย (มะเร็ง)	67.00	72.33	80.39	98.98	-
- หัวใจ	250.20	291.84	317.67	391.45	-
- เบาหวาน	218.90	257.59	277.71	340.95	-
- ความดัน	216.60	259.02	287.50	340.99	-
ความผิดปกติทางจิต/จิตเภท/ประสาทหลอน (ต่อประชากร.แสนคน)	30.30	32.32	32.91	38.12	-
ความผิดปกติจากโรคประสาท/ความเครียด (ต่อประชากร.แสนคน)	59.70	65.29	62.62	66.21	-
โรคจิต (ต่อประชากร.แสนคน)	424.81	451.02	519.56	828.05	-
วิตกกังวล (ต่อประชากร.แสนคน)	764.75	812.28	775.99	862.53	-
ซึมเศร้า (ต่อประชากร.แสนคน)	99.58	130.37	94.90	174.78	-
ร้อยละของการขาดสารอาหาร					
- ขาดสารไอโอดีน	2.24	2.17	2.00	-	-
- ภาวะโลหิตจางในหญิงมีครรภ์	12.53	11.91	13.34	12.02	-
- ขาดสารอาหารระดับ 1	8.30	8.49	8.62	7.85	8.24
- ขาดสารอาหารระดับ 2	0.50	0.65	0.74	0.72	0.74
- ขาดสารอาหารระดับปกติ	91.60	-	-	-	-
การศึกษา ^{4/}					
อัตรานักเรียนต่อประชากรวัยเรียน					
- ประถมศึกษา	102.4	103.2	103.8	104.8	104.4
- มัธยมศึกษาตอนต้น	83.5	82.8	82.2	82.2	84.6
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	55.3	57.3	59.3	60.1	59.0
- อุดมศึกษา	22.7	24.9	26.1	27.4	35.9
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป	7.1	7.2	7.4	7.6	7.8
อัตราการรู้หนังสือของผู้หญิง					
- อายุ 6-39 ปี	-	-	66.7	-	-
- อายุ 40-59 ปี	-	-	25.0	-	-
- อายุ 60 ปีขึ้นไป	-	-	8.3	-	-
การมีงานทำ					
ผลิตภาพแรงงาน ^{5/}					
- กรณีแรงงาน (บาท/คน/ปี)	93,654	96,138	95,506	98,153	102,237
ดัชนีผลิตภาพแรงงาน ^{6/}					
- กรณีชั่วโมงการทำงาน (ร้อยละ)	180.33	184.49	209.47	-	-
- กรณีแรงงาน (ร้อยละ)	160.60	164.86	163.77	168.31	175.32
อัตราการมีงานทำ (ร้อยละ) ^{7/}	93.70	94.20	94.80	96.4	97.2
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ) ^{8/}	4.20	3.60	3.20	2.2	1.5
การทำงานต่ำกว่าระดับด้านการศึกษาของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ^{9/}	-	-	-	9.7	10.6

องค์ประกอบหลัก	2542	2543	2544	2545	2546
2.ความมั่นคงทางสังคม					
สถาบันครอบครัว					
- สัดส่วนครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยถาวร (ร้อยละ)	97.6	97.7	97.9	97.3	96.0
- ดัชนีสัมพันธภาพที่อบอุ่นในครอบครัว (ร้อยละ)	76.1	74.6	73.5	70.8	-
- จำนวนผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง (คน)	342,543	-	-	-	-
- จำนวนเด็กเร่ร่อน/เด็กกำพร้า (คน)	489,947	-	-	-	-
หลักประกันทางสังคม ^{10/}					
ร้อยละของการมีหลักประกันสุขภาพ	← 78.2 →			92.30	93.75
- ประกันสังคม	-	-	-	11.48	12.77
-สวัสดิการข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-	-	-	6.62	6.44
- โครงการหลักประกันสุขภาพ	-	-	-	74.16	73.61
- ยังไม่มีสิทธิ์	-	-	-	7.52	6.96
สัดส่วนผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงาน	17.36	17.49	17.29	20.15	-
เบี้ยประกันภัย (ล้านบาท)	51,514.26	63,531	80,473	98,566	115,947
- ประกันชีวิต	38,681	47,879	63,840	79,263	93,821
- อุบัติเหตุ	5,479	6,430	7,163	8,815	8,610
- สุขภาพ	7,354	9,222	9,471	10,488	13,516
ความสงบสุขในสังคม ^{11/}					
อัตราการตายด้วยอุบัติเหตุการจราจรทางบก (ต่อประชากรแสนคน)	18.4	20.9	20.5	21.3	-
สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (ต่อประชากรแสนคน)	106.1	109.2	105.6	109.7	106.0
สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (ต่อประชากรแสนคน)	53.9	55.8	56.7	60.5	76.4
สัดส่วนคดียาเสพติด(ต่อประชากรแสนคน)	386.3	420.7	438.6	722.8	196.2
ปริมาณการเก็บกัญชาผิดกฎหมาย (ครั้ง/ปี)	-	412	-	544	-
3.ความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน					
พฤติกรรมในการบริโภค					
- ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของคชจ.รวม) ^{12/}	86.96	86.90	87.36	88.17	-
- ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของคชจ.รวม) ^{12/}	13.04	13.10	12.64	11.83	-
- อัตราการบริโภคสุรา (ต่อประชากรพันคน) ^{13/}	-	-	63.6	-	63.1
- อัตราการบริโภคบุหรี่ (ต่อประชากรพันคน) ^{13/}	49.7	-	49.6	-	21.5
การคุ้มครองผู้บริโภค ^{14/}					
จำนวนเรื่องร้องเรียน (เรื่อง)	13,886	11,037	14,055	23,212	27,583
- บ้าน อาคาร ที่ดิน	7,060	3,829	3,422	2,068	2,040
- สินค้าและบริการ	424	771	1,775	2,026	2,602
- การโฆษณาต่างๆ	462	590	490	373	389
- ผ่านทางสายด่วน 1166/ปรึกษาข้อกฎหมาย	5,940	5,847	8,368	18,745	22,552
การใช้เวลาในชีวิตประจำวัน ^{15/}					
การใช้บริการจากสื่อต่างๆ (ชม./วัน)	-	-	3.0	-	-
- การอ่าน	-	-	1.1	-	-
- การดูโทรทัศน์และวีดีโอ	-	-	2.9	-	-
- การฟังเพลง หรือวิทยุ	-	-	1.4	-	-
- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากคอมพิวเตอร์	-	-	1.9	-	-
- การใช้ห้องสมุด	-	-	1.0	-	-
จำนวนประชากรที่ใช้ Internet (ล้านคน)	1.5	2.3	3.5	4.8	6

องค์ประกอบหลัก	2542	2543	2544	2545	2546
4. สิ่งแวดล้อม					
สารอันตราย^{16/}					
ปริมาณการใช้สารเคมี (ล้านตัน)	13.24	17.77	29.33	33.38	26.9
จำนวนผู้ป่วยที่เกิดจากสารพิษอันตราย (คน)	4,536	4,224	2,654	2,702	2,565
จำนวนผู้เสียชีวิตที่เกิดจากสารพิษอันตราย (คน)	34	21	15	10	6
ขยะ^{17/}					
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ (ล้านตัน)	13.82	13.93	14.10	14.30	-
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นในกทม. (ล้านตัน)	3.3	3.3	3.4	3.5	-
ความสามารถในการกำจัดขยะแบบถูกสุขลักษณะ ในกทม. (ล้านตัน)	3.3	-	-	-	-
ปริมาณของเสียอันตรายทั่วประเทศ (พันตัน)	1,600	1,650	1,680	1,780	-
มลพิษทางอากาศ					
ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์(เมตริกตัน/หัว) ^{18/}	2.4	2.3	2.5	2.6	-
-ค่าเฉลี่ยฝุ่นขนาดเล็กลงกว่า 10 ไมครอน (24 ชั่วโมง) มดก. / ลบ.ม. ^{19/}	60.6	56.1	40.5	49.4	-

ที่มา : 1/ การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2533-2563 ,การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ 2543-2568

2/ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

3/ สถิติสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข

4/ สถิติการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

5/6/ ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรเฉลี่ยปี 2530-2544 สำนักพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

7/8/ การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ. 2542 2546 ,การประมาณการแนวโน้มภาวะการทำงานของประชากรไทย พ.ศ. 2546

9/ สรุปสถานการณ์สังคมไทย พ.ศ. 2546 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร ธันวาคม 2546

10/ ข้อมูลสถิติกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ปี 2540 - ธค.2546

11/ ข้อมูลสถิติสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปี2540 - กย.2546

12/ รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2541-2545 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ ฯ

13/ การสำรวจเกี่ยวกับอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2542 และการสำรวจพฤติกรรมกรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2544

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

14/ ข้อมูลสถิติจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานนายกรัฐมนตรี

15/ รายงานการสำรวจการใช้เวลาของประชากรพ.ศ. 2544 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

16/ สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

17/ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

18/ สถิติสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ และกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

19/ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (เป็นการสำรวจเฉพาะปี 2543)

20/ การสำรวจเกี่ยวกับอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2546 สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ปรับวิธีการสำรวจใหม่โดยให้ผู้ที่สูบบุหรี่และดื่มสุรา

ตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไปเป็นผู้ตอบแบบสอบถามเองเท่านั้น

21/ การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ. 2541-2546 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

22/ ทำงานน้อยกว่า35ชม./สป. ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม

23/ รายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ประจำปีสัปดาห์ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

24/ รายงานเบี่ยงเบนของธุรกิจประกันชีวิตไตรมาสที่1ปี 2547นั้น ข้อมูลล่าสุดถึง ม.ค.2547เท่านั้น(เริ่มเก็บข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่ปี 2545)

25/ ข้อมูลจำนวนคดีจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต สศช.)

* สถิติคดีจรรยาบรรณในเขตพื้นที่ตำรวจอาญาจักร จำแนกเป็นรายเดือน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(หมายเหตุ ประมวลผลสัดส่วนต่อประชากรแสนคน คำนวณจากประชากรตามหลักฐานทะเบียนราษฎร สำนักบริหารการทะเบียน ก.มหาดไทย

เอกสารอ้างอิง

1. Timothy Scherer เลขาธิการเอกสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย. *คำกล่าวในการสัมมนาดำรงภูมิภาค จ.เชียงใหม่, 12 มิ.ย. 2546.*
2. UNICEF. *Commercial Sexual Exploitation of Children in East Asia and Pacific, A Regional Overview, December 2001.*
3. กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. *รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2545, มี.ค. 2546.*
4. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม. *ข้อมูลจำนวนเด็กและเยาวชนของสถานพินิจทั่วประเทศที่กระทำผิด, เว็บไซต์.*
5. กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. *ภาวะการมีงานทำผู้สำเร็จการศึกษา 44, ธ.ค. 2545.*
6. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. *นโยบายและแผนระดับชาติ เรื่อง การป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหาเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติ.*
7. คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการจัดทำนโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทด้านสิทธิมนุษยชน. *ร่างนโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทด้านสิทธิมนุษยชน.*
9. คณะอนุกรรมการเพื่อจัดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมฯ. *ร่างชุดข้อมูลการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อการเผยแพร่, พ.ศ. 2547.*
8. คณะอนุกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง. *แนวทางและคู่มือการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546.*
10. ชมรมหญิงช่วยเหลือหญิง ฝ่ายข้อมูลและเผยแพร่ศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรี มูลนิธิเพื่อนหญิง. *เอกสารประกอบการสัมมนา ครอบครัวยุคใหม่เริ่มต้นด้วยความรักแต่อาจลงท้ายด้วยความรุนแรง.*
11. ดร.สายสุรี จุติกุล. *ประเทศไทยกับการแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง(ร่าง), เอกสารประกอบการสัมมนาประชุมเชิงปฏิบัติการการค้ามนุษย์ในประเทศไทย ครั้งที่ 1, วันที่ 13-14 พค. 2547 จังหวัดเชียงราย.*
12. บริษัทแฮกเกอร์ เบลลี เซอร์วิส. *รายงานเสนอกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โครงการศึกษามลกระทบของฝุ่นละอองต่อสุขภาพของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร, 2542.*
13. พล.ต.อ.อำนาจ เพชรศิริ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้อำนวยการงานพิทักษ์เด็ก เยาวชน และสตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. *แนวทางแก้ไขปัญหาค้าเด็กและสตรีและการค้ามนุษย์และผลการดำเนินการในปี 2546 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.*
14. มูลนิธิวีณา หงสกุลเพื่อเด็กและสตรี. *รายงานการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ.*
15. ศ.ดร.สุภาวศ์ จันทวานิช. *งานวิจัยเกี่ยวกับการล่อลวงหญิงและเด็กต่างชาติในประเทศไทย, เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการการค้ามนุษย์ในประเทศไทย ครั้งที่ 1, วันที่ 13-14 พค. 2547 จังหวัดเชียงราย.*
16. ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. *สถิติคดีอาญา, สถิติคดีอุบัติเหตุจราจร.*
17. ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *จุลสารสตรีศึกษา ฉบับการเมืองเรื่องเพศ ปีที่ 16 ฉบับที่ 2, ก.ค.-ธ.ค. 2546.*
18. ศูนย์อำนวยการด้านเด็ก สตรีผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสของกรุงเทพมหานคร. *รายงานเด็กและสตรีที่ถูกละเมิด.*
19. สถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย. *รายงานการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนประจำปี พ.ศ. 2546.*
20. สถาบันวิจัยสาธารณสุข. *ร่วมฝ่าทางตันเพื่อสุขภาพคนไทย, 2543.*
21. สมยศ พิฤกษ์เกษมสุข. *รายงานพิเศษปัญหาแรงงานสตรี-เด็ก วิกฤติการณ์ที่รัฐต้องแก้, หนังสือพิมพ์พิมพ์ไทย 4 ธ.ค. 2546.*
22. สรรพสิทธิ์ คู่มือประพันธ์, พงษ์ศักดิ์ ชันธิกุล. *มาตรการในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์เฉพาะสตรีและเด็ก, มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการประจำปี 2546 เรื่องความมั่นคงของมนุษย์, 29-30 พ.ย. 2546 ณ โรงแรมแอมบาสซาเตอร์ ซิตี้ จอมเทียน ชลบุรี.*
23. สานปฏิรูป. *ชีพจรการศึกษาโลก โลกอินเทอร์เน็ตกับเด็ก, เมษายน 2546.*
24. สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์, *สืบค้นจาก <http://thainews.prd.go.th/>*
25. สำนักงบประมาณ. *งบประมาณโดยสังเขป, ประจำปีงบประมาณ 2547.*
26. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). *บทความส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย คลินิกอย่างไรให้สร้างสรรค์ ภูมิคุ้มกันเด็กไทยท้องเน็ต.*
27. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. *ความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทย ปี 2544.*
28. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. *รายงานการศึกษาเรื่อง ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต ปี พ.ศ.2544, ก.ค. 2546.*
29. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. *ร่างรายงานผลตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของประเทศไทย.*
30. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. *รายงานสถิติคดีอาญาที่น่าสนใจทั่วราชอาณาจักร. รายงานรายปี 2542-2546.*
31. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. *สถิติคดีอาญาความผิดทางเพศ.*
32. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. *เอกสารประกอบการประชุมโครงการนำพระทัยจัดภัยวันโรค, ร่วมใจถวายเป็นพระราชกุศลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ.*
33. สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. *รายงานผลการสำรวจการทำงานและการว่างงานของกำลังระดับกลางและระดับสูง พ.ศ.2545.*
34. สำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. *ข้อมูลการให้สัมภาษณ์เรื่องความรุนแรงในครอบครัว.*
35. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. *เดือนระวังภัยค้ามนุษย์แบบใหม่, ประจำวันที่ 21 พ.ค. 2546.*